

Nederlandstalige Tuchtraad van Beroep voor Advocaten
Eerste Kamer

Openbare zitting van 26 april 2012

Dossiernummer TB-0037-2011

In de zaak van
de heer X,
advocaat te ...

hebbende als raadsman mr. Y,
advocaat te ...

spreekt de Nederlandstalige Tuchtraad van Beroep voor Advocaten de volgende beslissing uit:

1.

Gelet op de beslissing gewezen door de Tuchtraad voor Advocaten van de ordes van het rechtsgebied van het Hof van Beroep van Antwerpen, eerste kamer, d.d. 22.02.2011.

Gelet op de het hoger beroep tegen deze beslissing, aangetekend door de stafhouder van de Orde van Advocaten te Antwerpen, bij aangetekend schrijven d.d. 4.03.2011.

Gelet op de beroepsconclusie, genomen voor mr. X, d.d. 20.09.2011, en de hernemende beroepsconclusie d.d. 30.11.2011.

Gelet op de behandeling van de zaak op de zitting van de Tuchtraad van Beroep voor Advocaten d.d. 23.02.2012.

2.

Mr. X werd volgend feit ten laste gelegd:

“Door op 03.10.2007 tijdens een TV-interview een standpunt te vertolken over de verdachte (dhr. V) in een procedure waarin zijn cliënte (mevr. K) burgerlijke partij was, dat niet strookte met het standpunt van zijn cliënte die zich door zijn uitlatingen zodanig gekwetst voelde dat zij hem met onmiddellijke ingang zijn mandaat ontnam om haar verder in deze procedure bij te staan en aldus inbreuk te hebben gepleegd op art. 455 van het Ger. W., alsook op de art. 1.2, 3.2, 3.3 en 3.6 van het reglement van de Orde van Vlaamse Balies, d.d. 04.06.2003 inzake advocaat en media”.

In de bestreden beslissing werd mr. X van deze tenlastelegging vrijgesproken.

3.

Mr. X werpt volgende preliminaire betwisting op.

Nadat tegen de beslissing d.d. 22.02.2011 hoger beroep was ingesteld heeft de verslaggever, die door de stafhouder was aangeduid, bij schrijven d.d. 20.09.2011 een nieuw stuk bij het dossier gevoegd. Mr. X stelt dat in een afgesloten tuchtonderzoek, waarin in een eerste aanleg uitspraak werd gedaan, staande de procedure in hoger beroep, geen nieuwe stukken kunnen worden gevoegd. Hij stelt dat hem niet de mogelijkheid werd geboden om opmerkingen te formuleren. Hij werd ook niet gehoord.

Aangezien de tuchtprocedure van openbare orde is dient het stuk dat werd gevoegd bij brief van 20.09.2011 uit de debatten te worden geweerd.

Dit standpunt kan niet worden gevolgd.

Het stuk dat de verslaggever bij brief van 20.09.2011 bij het dossier heeft gevoegd betreft een artikel, verschenen in M van 9.04.2011 onder de titel “Hier komt de stormrampoliticus”, en handelt over “Confraters en hij zelf over X, strafpleiter en nieuwste aanwinst van de N.”.

Het staat in beginsel zowel de verdediging van de vervolgte advocaat als de stafhouder, in casu de verslaggever, vrij, om, staande de procedure in graad van beroep, nieuwe stukken bij het dossier te voegen met de bedoeling de Tuchtraad van Beroep zo volledig mogelijk in te lichten, niet alleen wat de feiten van de tenlastelegging betreft, maar ook wat de persoon van de vervolgte advocaat aangaat. Dit kan de adequate beoordeling door de Tuchtraad van Beroep dienen.

Deze beoordeling kan worden gediend door bij het dossier nieuwe stukken te voegen die op het ogenblik van de behandeling van de zaak in eerste aanleg nog niet gekend waren. Het feit dat de stafhouder bij de behandeling van een tuchtzaak geen werkelijke partij is doet hieraan geen afbreuk. De stafhouder moet waken voor de belangen van de advocatuur en de regelconforme uitoefening van het beroep. Te dien einde kan hij aan de Tuchtraad en de Tuchtraad van Beroep alle inlichtingen verstrekken die hij nodig of nuttig acht.

De verslaggever zond een kopie van zijn brief d.d. 20.09.2011 en van de bijlage aan mr. X en diens raadsman. Zij hadden hiervan kennis. Zij konden verweer voeren. De rechten van verdediging werden niet geschonden.

De bijkomende stukken werden door de stafhouder aan de aangeklaagde advocaat tijdig meegedeeld.

Essentieel met het oog op de uitoefening van de rechten van verdediging door de aangeklaagde

advocaat is dat niet wordt betwist dat mr. X kennis had van het feit dat het tuchtdossier werd vervolledigd en dat hij van de nieuwe stukken kennis heeft genomen, minstens heeft kunnen nemen, vooraleer de zaak door de Tuchtraad van Beroep werd behandeld.

Er is dus geen reden om de toegevoegde stukken uit de debatten te weren (zie in dat verband ook de beslissing TB/020/2009, waarvan de principes door de Tuchtraad van Beroep te dezen worden bevestigd en overgenomen in de zin zoals reeds hiervoor vermeld en waarover het debat werd gevoerd).

Er bestaat dan ook geen reden om de brief d.d. 20.09.2011, uitgaande van de verslaggever, en de bijlage, uit de debatten te weren.

Hoe dan ook zijn deze bijgevoegde stukken naar het oordeel van de Tuchtraad van Beroep niet pertinent voor de beoordeling van de tuchtvervolgning van mr. X en missen zij iedere relevantie bij de beoordeling van de zaak.

4.

Mr. X argumenteert dat de procedure in eerste aanleg is verlopen met miskening van de regels van het gerechtelijk wetboek en van de rechten van verdediging. Hij stelt dat de vordering niet toelaatbaar minstens ongegrond had moeten worden verklaard. Daarom tekent hij tegenberoep aan.

4.1.

Het tegenberoep van mr. X is niet ontvankelijk bij gebreke aan belang.

De Tuchtraad sprak mr. X vrij van de betichting die ten zijne laste werd gelegd. Mr. X geeft niet aan

welke overwegingen in de bestreden beslissing van de tuchtraad d.d. 22 februari 2011, zouden ingaan tegen zijn belangen. Tegen deze beslissing kan hij derhalve geen hoger beroep instellen.

4.2.

Mr. X voert aan dat mevrouw K geen klagende partij is geweest in de zin van art. 458 §1, lid 1 Ger. W. omdat zij

- geen schriftelijke klacht heeft neergelegd,
- en in het dossier geen schriftelijke laat staan gedagtekende klacht aanwezig is,
- en er geen document aanwezig is waaruit haar volledige identiteit zou blijken.

Deze overweging, ook al is ze juist, is verder zonder belang. De stafhouder, op grond van zijn autonome bevoegdheid, kan immers ambtshalve een tuchtonderzoek aanvatten (art. 458, § 1 eerste lid Ger. W.).

4.3.

Mr. X laat eveneens gelden dat K tot tweemaal toe ten onrechte van de tuchtprocedure in kennis werd gesteld. Er werd een onaanvaardbare publiciteit aan de tuchtvervolging gegeven. De privacy van mr. X werd geschonden, evenals de wettelijk voorgeschreven procedureregels.

De voorzitter van de Tuchtraad deelde bij aangetekend schrijven d.d. 11.10.2010 en 30.11.2011 aan K mee dat hij het initiatief had genomen om over te gaan tot tuchtvervolging lastens mr. X.

De Tuchtraad omschreef deze mededeling als een “vergissing”. De Tuchtraad van Beroep sluit zich hierbij aan.

Het feit dat K ten onrechte in kennis werd gesteld van de voorgenomen tuchtvervolging lastens mr. X,

en van de datum waarop de zaak voor behandeling door de Tuchtraad was vastgesteld, betekent geenszins dat de procedure nietig zou zijn.

Door deze mededeling werden de rechten van mr. X, wat deze tuchtzaak betreft, geenszins geschaad.

Bij de behandeling van de zaak door de Tuchtraad was K niet aanwezig. *A fortiori* werd zij niet gehoord. Zij heeft derhalve geen elementen aan het debat kunnen toevoegen die enige invloed hadden kunnen hebben op de belangen van mr. X in deze tuchtzaak.

4.4.

Mr. X vraagt dat gewezen stafhouder J. Jespers zou worden opgeroepen om zijn standpunt te verduidelijken. Hij argumenteert daarbij dat moet worden aangegeven dat deze (minstens impliciet) had besloten om het dossier te seponeren na onderzoek door mr. J. Hendrickx die door stafhouder J. Jespers als verslaggever was aangeduid.

De Tuchtraad van Beroep verwerpt dit verzoek.

Het feit dat een tuchtrechtelijke vervolging werd ingesteld duidt aan dat het dossier niet werd “geseponerd”. Uit het dossier, dat aan de Tuchtraad van Beroep werd voorgelegd, blijkt niet dat door één van de stafhouders, die het dossier behandelden, de zaak zonder gevolg werd gerangschikt.

Dat de ene stafhouder het dossier mogelijk anders heeft ingeschat, d.w.z. zwaarder of lichter aan de feiten heeft getild, is zonder het minste belang. Terzake staat vast dat de stafhouder bij schrijven d.d. 25.01.2010 het dossier heeft overgemaakt aan de Voorzitter van de Tuchtraad, en deze het opportuun heeft geoordeeld om mr. X tuchtrechtelijk te vervolgen.

4.5.

Mr. X voert aan dat gewezen stafhouder L. Bouteligier het beroepsgeheim schond. Op 22.12.2009

zond deze een brief aan K. Niet alleen “smeekte” hij om haar tussenkomst, maar bovendien verwees hij naar de verklaring die mr. X had afgelegd aan verslaggever mr. J. Hendrickx. Uit deze verklaring werd door stafhouder L. Bouteligier geciteerd.

In zijn brief aan K van 22.12.2009 schrijft stafhouder L. Bouteligier dat mr. X had verklaard

- dat het standpunt dat hij had ingenomen in het kwestieuze interview in T “vooraf met u was besproken en met u ook werd goedgekeurd”,
- dat zijn cliënte zich had laten misbruiken om van het proces een racismeproces te maken, en hij daarover meermaals met haar had gesproken, “waarbij telkens werd afgesproken dat u zich daartoe niet zou laten verleiden”.

Op 3.10.2007 gaf mr. X een interview in T. Onmiddellijk na dit interview heeft K mr. X van zijn opdracht ontlast. Volgens haar kwam de zienswijze van mr. X niet overeen met de hare.

Aangezien mr. X dit betwistte is het niet meer dan normaal dat de stafhouder hierover uitsluitsel wenste te bekomen. Dat hij daarbij het standpunt dat mr. X in het kader van het gevoerde onderzoek had ingenomen meteen schriftelijk aan K meedeelde, vooraleer zij was gehoord, was niet evident en zeker niet noodzakelijk, nu het best mogelijk en aangewezen was om de standpunten te confronteren en tot het gewenste uitsluitsel te komen bij het horen van mevrouw K.

Maar hoe dan ook is dit geen schending van het beroepsgeheim door de stafhouder, nu de feiten die hij ter kennis bracht van K de relatie betreffen van mr. X als raadsman met zijn cliënte, K. Deze zijn niet geheim voor die cliënte.

Het beroepsgeheim dekt ook het bestaan van een disciplinair onderzoek niet. De stafhouder heeft immers in het belang van het onderzoek en de waarheidsvinding de taak een getuige ten laste of ter ontlasting op te roepen of een deskundigenonderzoek te laten uitvoeren. Hij kan dat evident niet zonder te vermelden dat er een tuchtonderzoek loopt en hij dient dit te kaderen, zodat de opgeroepen

getuige of deskundige weet wat het voorwerp is van het verzoek tot zijn medewerking.

De privacy van mr. X en de wettelijk voorgeschreven procedureregels werden hierbij geenszins geschonden.

Mr. X roept dan ook ten onrechte in dat stafhouder L. Bouteligier zijn beroepsgeheim heeft geschonden.

4.6.

Mr. X argumenteert verder dat mr. D. Grootjans K op 14.01.2010 heeft onderhoord. Hij stelt dat uit niets blijkt dat mr. D. Grootjans door de stafhouder als verslaggever werd aangesteld.

Uit art. 458 § 1 tweede lid Ger. W. blijkt geenszins dat de aanstelling door de stafhouder van de verslaggever en zijn toegewezen opdracht schriftelijk dient te gebeuren. Het begrip “omschrijven” in die wetsbepaling betekent niet dat de opdracht schriftelijk moet gebeuren, enkel dat die opdracht nauwkeurig moet zijn afgebakend en de grenzen ervan zijn bepaald, wat te dezen blijkt uit de zekere en vaststaande begeleidende omstandigheden van de voorgaanden.

Het is overigens niet redelijk voor te houden dat mr. D. Grootjans, de verslaggever, op eigen initiatief zou hebben gehandeld.

Uit niets blijkt dat hij de grenzen van zijn opdracht zou hebben overschreden. Mr. X voert in dit verband geen enkel argument aan.

De stafhouders hebben overigens het onderzoek en de vervolging voortgezet op grond van de elementen die door mr. J. Hendrickx en mr. D. Grootjans zijn aangebracht, zonder hun mandaat van de stafhouder als onderzoeker te hebben tegengesproken, wat zij redelijkerwijze wel zouden hebben gedaan mochten de onderzoekers hun mandaat hebben overschreden, laat staan zonder mandaat

zouden zijn opgetreden.

4.7.

Tenslotte stelt mr. X nog dat zijn rechten van verdediging werden miskend en de procedure absoluut nietig is omdat hij niet werd gehoord na de bijkomende verklaring die K op 14.01.2010 heeft afgelegd.

Mr. X werd op 30.04.2008 gehoord.

Uit geen enkele wetsbepaling kan worden afgeleid dat hij opnieuw had moeten worden ondervraagd nadat derden, *in casu* K, een bijkomende verklaring hadden afgelegd.

Vooraleer de zaak door de Tuchtraad werd behandeld, kon mr. X kennis nemen van de verklaring van K d.d. 14.01.2010.

Zijn rechten van verdediging werden dan ook niet geschonden.

5.

Wat de grond van de zaak betreft verwijst de Tuchtraad van Beroep naar de beoordeling die de Tuchtraad heeft gemaakt. Zij neemt de overwegingen hiervan, die bij de behandeling van de zaak in hoger beroep niet werden weerlegd, voor zover niet tegengesproken door wat volgt, tot de hare.

Louter ter beantwoording van de in hoger beroep voorgedragen conclusies voegt de Tuchtraad van Beroep daaraan toe wat volgt :

Mr. X verwoordde zijn standpunt als volgt : “Ik blijf daarbij en ik ben in de zaak vanaf de eerste dag, dat dit niet het voornaamste argument is. Het zal waarschijnlijk voor een stuk hebben meegespeeld, maar het is niet de hoofdzaak. De hoofdzaak zelf moet gezocht worden in de persoonlijkheidsstructuur van de man”.

Overeenkomstig artikel 3, 2de alinea, van het reglement inzake Advocaat en Media (goedgekeurd op de algemene vergadering van de Orde van Vlaamse Balies van 4 juni 2003) dient de raadsman “zich te verzekeren van de toestemming van zijn cliënt om publieke mededelingen te doen”. Hoewel het raadzaam is zulke toestemming schriftelijk te laten vaststellen is de schriftelijke vorm van de toestemming door het reglement niet opgelegd. Mr. X verklaarde aan de verslaggever mr. J. Hendrickx, dat het interview wel met K was besproken en zij daarmee akkoord ging. K stelt anderzijds dat zulke toestemming niet werd gegeven. De twijfel over het al dan niet bestaan van zulke toestemming moet ten voordele van de aangeklaagde advocaat spelen.

Overeenkomstig artikel 3, 3de alinea van het reglement inzake Advocaat en Media, dienen de mededelingen aan de media “steeds te vertrekken vanuit de bekommernis voor de belangen van de cliënt en het dienen van een rechtvaardige zaak”. De verklaringen van mr. X lijken strijdig noch met de belangen van zijn cliënte, noch met het dienen van een rechtvaardige zaak. Mr. X verklaarde aan de verslaggever mr. J. Hendrickx dat de verdediging met K uitgebreid was besproken en dat de strategie van de verdediging beantwoordt aan het standpunt dat hij tijdens het interview vertolkte. Het standpunt lijkt ook in overeenstemming te zijn met de getuigenis van K tijdens het assisenproces op de dag van het interview en met de houding van K voor het betrokken interview.

Uit niets blijkt dat de verklaring van mr. X over de persoonlijkheid van de dader inging tegen de eigen belangen van K.

Hieraan doet het feit dat zij gebeurlijk het standpunt van mr. X over de invloed van het racisme van de dader niet deelde niets af.

Opvallend daarbij is dat K tegen mr. X nooit enige klacht heeft neergelegd wegens de afgelegde verklaringen tijdens het interview op T. De antwoorden van mr. X tijdens het interview getuigen van sereniteit en geven geen blijk van een gebrek aan waardigheid, rechtschapenheid en kiesheid.

Om deze redenen,
de Tuchtraad van Beroep voor Advocaten,

Rechtsprekend op tegenspraak en in openbare zitting.

Verklaart het hoger beroep, ingesteld door de stafhouder, ontvankelijk doch ongegrond.

Verklaart het tegenberoep, ingesteld door mr. X, niet ontvankelijk.

Bevestigt de beslissing van de Tuchtraad van de Orde van Advocaten van het rechtsgebied van het Hof van Beroep van Antwerpen, waarbij mr. X werd vrijgesproken.

Hebben deelgenomen aan de behandeling en de beraadslaging

de heer Jean - Marie Wetsels, voorzitter,

en de assessoren

- mr. Fernand De Vliegheer,
- mr. Jean - Pierre Fierens,
- mr. Chris Declerck,
- mr. Marleen Schouteden.

De assessoren hebben deze beslissing allen ondertekend voor de uitspraak.

mr. Fernand De Vliegheer

mr. Jean – Pierre Fierens

mr. Chris Declerck

mr. Marleen Schouteden

Waren aanwezig bij de uitspraak:

de heer Jean - Marie Wetsels, voorzitter,
en mr. Ludo Kools, secretaris.

J.M. Wetsels

Ludo Kools